

ŞEKİP AYHAN ÖZİŞİK'İN SANATÇI ve BESTEKÂR KİMLİĞİ

Koray İLGAR

Sibel POLAT¹

1. GİRİŞ

“Şarkı formu, Türk müziği tarihinde başlangıcından bugüne dek birtakım evrelerden geçmiş olan türlerden birisidir. Tarihsel süreç bağlamında geçmiş 16. yüzyıla dek uzanan şarkı formu, döneme dayalı kültürel ortam çeşitliliği ve baskın karakterli bestecilerin müdahalesi nedeniyle birtakım değişikliklere maruz kalmış, 19. yüzyılın en revaçtaki Türk müziği beste türü haline gelmiş ve sahip olduğu popülerliğini 20. yüzyılda da devam ettirmiştir. ‘Fantezi Şarkı’ adı altında yeni bir şarkı formu olarak 1930’lu yıllardan itibaren ortaya çıkan bazı eserler, geleneksel şarkı formundan daha farklı bir yapı içerisinde yaygınlaşmaya başlamıştır. Bu yeni formun yaygınlık kazanmasının arka planında kültürel ve sosyolojik pek çok neden vardır. Bu gelişme, İkinci Dünya Savaşı sonrasında Amerikan ve Avrupa yapımı filmlerin yerlerini özellikle Mısır ve Arap filmlerine bırakmasından ve bu filmlere yapılan müziklerin Türkiye’deki müzik kültürünü direkt etkilemiş olmasından kaynaklanır. Bu dönemde yeni formların ortaya çıkış nedeni, gereksinime dayalı beste çalışmalarının sayısındaki artıştır. Haliyle de bu yeni müziksel çalışma alanları, bestecilerin geleneksel üslubu terk ederek yeni ve farklı türde eserler vermelerine olanak sağlamıştır. Klasik şarkı formu adı verilen bu geleneksel tür, 20. yüzyılın başlarından sonra, söz konusu bu etkileşimler nedeniyle de değişim göstermeye başlamıştır” (Tohumcu, 2009: 711-718’den aktaran; Güneş Akalın, 2015: 4).

Yukarıdaki alıntı kapsamında verilen tarihsel bilgilerin ışığında, 19. yüzyıl genelinde çok revaçta olan, ancak varlığını etkin bir şekilde sürdürdüğü bu dönemin sonlarından itibaren ortaya çıkmaya başlayan kültürel, toplumsal ve müziksel anlamdaki bir takım değişim ve gelişmelerden de hatırı sayılır ölçüde etkilenen geleneksel şarkı formunun, 20. yüzyıl genelindeki ekonomik ve endüstriyel gelişim olgusunun da nüfuzuyla eskisine göre daha farklı bir yapıya ve kimliğe büründüğü anlaşılmaktadır. Bununla birlikte, 20. yüzyılın ortalarına doğru Türkiye’de

¹ Sorumlu yazar mail: sbl.plt25@hotmail.com

KAYNAKLAR

- Çavdarođlu, Salih Zeki, (t.y.). 20. Yüzyılın Sıradışı Büyük Bestekârı Şekip Ayhan Özışık'ı Anıyoruz. *Musiki Dergisi*. <http://www.musikidergisi.net/?p=1434> adresinden 23.09.2019 tarihinde alınmıştır.
- Efsane Bestekârlar Serisi – Üstatlardan Şekip Ayhan Özışık Besteleri (2010). [CD Albümü], Odeon Müzik (Koleksiyon), İstanbul. <https://www.youtube.com/watch?v=GIW2WbAeh2s>, Erişim Tarihi: 13.10.2019.
- Erağan, N. (Yapımcı/Sunucu). (1986). Şekip Ayhan Özışık Sanat Gecesi [Televizyon Programı]. Özışık, E.K. (Program Konuđu). Bölüm: 12. TRT. <https://www.youtube.com/watch?v=xCRAlepEwjU>, Erişim Tarihi: 25.09.2019.
- Güneş Akalın, N. (2015). 20. Yüzyılda Bir Kadın Besteci: Neveser Kökdeş (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Nevşehirli Şekip Ayhan Özışık'ı tanıyor musunuz yoksa? (2016, 18 Ocak). FİB Haber – Nevşehir'in Haber Sitesi. <http://www.fibhaber.com/gundem/nevsehirli-sekip-ayhan-ozisiki-taniyor-musunuz-yoksa-h45305.html> adresinden 14.10.2019 tarihinde alınmıştır.
- Özalp, M.N. (2000). *Türk Müsikisi Tarihi – II. Cilt*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Rit, H. (1967, 3 Mart). Binlerce eserini beğenmeyip yırtan bir bestekâr: Şekip Ayhan Özışık kendisini anlatıyor, *Milliyet Gazetesi*, Sanat ve Eğlence Köşesi, s.6, <http://earsiv.sehir.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/11498/52453/001527374006.pdf?sequence=1> adresinden 24.09.2019 tarihinde alınmıştır. (İstanbul Şehir Üniversitesi Kütüphanesi Taha Toros Arşivi).
- Rona, M. (1970). 20. Yüzyıl Türk Musikisi. İstanbul: Türkiye Yayınevi.
- <http://projetsm.com/bestekarlar/1494-sekip-ayhan-ozisik-eserleri> , Erişim Tarihi: 23.09.2019
- Tınaz, A. R. A. (Yapımcı/Sunucu). (1975). Bir Bestecimiz Var [Televizyon Programı]. Özışık, Ş. A. (Program Konuđu). Bölüm: 9. TRT. <https://www.youtube.com/watch?v=s-ywN2jtn9Ds>, Erişim Tarihi: 25.09.2019.
- http://www.trtnotaarsivi.com/tsm_arama.php , Erişim Tarihi: 23.09.2019.